

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

ק

עין משפט נר מצוה

א מיי' סכ"ט מהלכות שבת הלכה י' סג' עשין כט ע"ש' א"ח סימן רע"א ע"ש' ד :

משבשתה היא - והכי איבעי ליה למיתני מט' שעות ומחלה וחילוק : וקא תנא קמיה ליהך מתניתא הכי מט' שעות ולמעלה חלמא מתרלתא היא : אלא מחזורתא כרב הוגא - ומן המנחה דקתי מתניתא קמיייתא סמוך למנחה קאמר : הלכה מכלל דפליגי להפסקה - הא דא"ר ירמיה הלכ' כר' יהודה בערב הפסח דמשמע תורה אור

מב"ר

לח גרס דתניא דהא צברייתא לא פליגי בהפסקה דפסח אלא כדתניא גרס ומייתי כי היכי דפליגי בהפסקה דשבת הכי קיס ליה דפליגי נמי בהפסקה דפסח ומורי רבינו יחיאל אמר דגרס דתניא יודייק מדקאמר ר' יוסי אין מפסיקין והיינו אפילו בערב הפסח דאין מתחילין דבע"ש שרי רבי יוסי אפי' להתחיל עוד נראה דאמר לקמן (ד' קנ"ג) בני חבורה שהיו מסובין וקדש כו' וקתי פלוגתא דר' יהודה ורבי יוסי והתם סתמא קתי וקדש בין שבת בין פסח : **מפסיקין** לשבתותי פי' בעקירת שולחן כדמוכח בסמוך והיינו שמבדך ברכת המזון כדתניא לקמן (שם) ראשון אומר עליו ברכת המזון והיו רגילין לסלק השולחן לפני ברכת המזון כדאמר בפרק [כ"ג] מזבכין (בבב"ב דף מ"ג) סילק אסור מלאכול ולכן קאמר בסמוך דבעי לר' יהודה עקירת שולחן ולספרים דגרסי לקמן ראשון אומר עליו קידוש היום ושני ברכת המזון היו עוקרין את השולחן לפני קידוש כדי להפסיק אלא שהקידוש עושה קודם לפי שאסור לשנות כוס של ברכת המזון בלא קידוש דע"כ עקירת שולחן אינו בין קידוש לברכת המזון מדקאמר פורם מפה ומקדש ופריסת המפה היא במקום עקירת שולחן. לרבי יהודה : רבי יוסי אומר אין מפסיקין - וגומר כל הסעודה ומבדך ברכת המזון ואח"כ מקדש כדמוכח צברייתא דלקמן (דף קנ"ג) משמע דאין לרדך לעשות סעודה לשם שבת דאי לרדך מה לו להמתין יפסיק מיד וא"ל ואיך יעשו קידוש בלא סעודה הלא אין קידוש אלא במקום סעודה ו"ל דחשיב קידוש במקום סעודה כיון שמיד אחר הסעודה עושה קידוש ואותה סעודה עולה לו לסעודת שבת כדמוכח בתוספתא דקתי במילתיה דרבי יוסי ומזכיר של שבת צברייתא המזון ומיהו קשה לר' יוסי איך יעשו ד' כוסות כיון שלא יקדשו אלא אחר ברכת המזון ולא יעשו סעודה אחרת ו"ל דיעשו ד' כוסות שלא כסדר הרגילין לעשות כוס ברכת המזון תחלה ואחריו כוס של קידוש וירקות ואחריו כוס שלישי למה נשתנה ואחריו מרור ועל כוס רביעי הלל : **אין** מפסיקין - בהתחילו בהיתר איירי דבהתחילו באיסור מודה ר' יוסי דמפסיקין ולרבי יהודה נמי דמפסיקין היינו כשכבר קידש היום כדמוכח בעובדא דמייתי דקתי וקידש עליהן היום אבל הגיע שעת מנחה אין מפסיקין והלכה כרבי יוסי ובערבי שבתות ו"ל אפי' להתחיל שרי כר' יוסי דרבי יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי כדמוכח בעירובין (דף מ"ג) ובערבי פסחים אסור להחיל ואם התחיל אפי' בהיתר מפסיקין צברייתא דבהא פסקין כר' יהודה ומורי רבינו יחיאל אומר מדפסיק כר' יוסי בהפסקה דהוא עובדא מכלל דלכתחלה לא קי"ל כוותיה ועוד כתב בה"ג דבע"ש אין להתחיל לאכול מן המנחה ולמעלה דאפי' ר' יוסי לא קאמר אלא דלא יפסיק אבל לאתחילי לא וע"כ ה"פ דלא קי"ל כרבי יוסי אלא להפסקה אבל לא להתחיל : **שדקין** מסובין והתחילו בהיתר שהרי רבי יהודה היה שם - ה"ג בתוספתא אמר לו א"ל לא, נפסיק וה"פ א"כ כיון שמחית לא נפסיק שמא יראו התלמידים : **אלא** פורם מפה ומקדש פי' רש"ס דאית ליה לשמואל דהלכה כר' יוסי אלא שבת להחמיר על דבריו שלא לגמור סעודה קודם קידוש דאי לא תימא הכי שמואל דאמר כמאן צברייתא דקתי פורם מפה ומקדש לא מיירי בהפסקת אכילה אלא בצא להתחיל לאכול ובתום דחק דשמואל סבר כחכמים דהכי איתא בירושלמי רב יהודה בשם שמואל זו דברי ר' יהודה ור' יוסי אבל חכמים אומרים פורם מפה ומקדש ולרדך לדקדק כמאן הלכה דאע"ג דאמר ר' יוחנן לפיל הלכה כר' יוסי ובמי שהוליאורו (שם ד' מ"ג) משמע דהלכה כר' יוחנן לגבי שמואל איכא חד לישנא דלא א"ר יוחנן ורב נמי סבר לקמן (ד' קה"ג) כשמואל וקאמר שבת קבעה נפשה ואע"ג דבשל סופרים הלך אחר המיקל היינו דוקא בשוין כדאמר בפ"ק דמסכת ע"ג (ד' ז.) :

דילמא

דילמא משבשתה היא א"ל מרימר ואיתימא רב יימר אלא איקלעי לפירקיה דרב פנחס בריה דרב אמי וקם תנא ותני קמיה וקיבלה מיניה אי הכי קשיא אלא מחזורתא בדרב הוגא ולרב הוגא מי ניהא והאמר רבי ירמיה א"ר יוחנן ואיתימא א"ר אבהו א"ר יוסי בר רבי חנינא הלכה כר' יהודה בערב הפסח והלכה כר' יוסי בע"ש הלכה כר' יהודה בערב הפסח *מכלל דפליגי רבי יוסי בתרתייהו לא הלכה מכלל דפליגי בהפסקה דתניא *מפסיקין לשבתות דברי רבי יהודה **רבי יוסי אומר אין מפסיקין ומעשה ברשב"ג** [ורבי יהודה] ורבי יוסי שהיו מסובין בעבו וקדש עליהם היום א"ל רשב"ג לרבי יוסי ברבי רצונך נפסיק וניחוש לדברי יהודה חבירנו אמר לו בכל יום ויום אתה מחבב דבריי לפני רבי יהודה ועכשיו אתה מחבב דברי רבי יהודה בפני הגם לכבוש את המלכה עמי בבית א"ל א"כ לא נפסיק שמא יראו התלמידים ויקבעו הלכה לדורות אמרו לא וזו משם עד שקבעו הלכה כר' יוסי : אמר רב יהודה אמר שמואל אין הלכה לא כר' יהודה ולא כר' יוסי אלא פורם מפה ומקדש איני והא אמר רב תחליפא בר אבדימי אמר שמואל בשם שמפסיקין לקידוש **בך**

דילמא משבשתה היא - והכי איבעי ליה למיתני מט' שעות ומחלה וחילוק : וקא תנא קמיה ליהך מתניתא הכי מט' שעות ולמעלה חלמא מתרלתא היא : אלא מחזורתא כרב הוגא - ומן המנחה דקתי מתניתא קמיייתא סמוך למנחה קאמר : הלכה מכלל דפליגי להפסקה - הא דא"ר ירמיה הלכ' כר' יהודה בערב הפסח דמשמע תורה אור דפליגי נמי רבי יוסי בערב הפסח להפסקה הוא דפליגי דאם התחיל לאכול אף בערב הפסח אינו מפסיק אבל להתחיל מודה ר' יוסי דאסור ומתניתין בהתחלה לרבי יוסי אילטריך דקמשמע לן דמודה רבי יוסי בערב הפסח דאין מתחילין : דתניא - דהפסקה נמי פליגי : אין הלכה כרבי יהודה - דאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן : ולא כרבי יוסי - דאמר אין מפסיקין כלל : אלא פורם מפה - על השולחן ומקדש היום וחוזר ואוכל :

רשב"ם

דילמא משבשתה היא - והכי איבעי ליה למיתני מט' שעות ומחלה ולמעלה א"ל מן המנחה ולמעלה כדתניא בהיה קמיייתא : אמר מרימר - לאו משבשתה היא : אלא קשיא - הך ברייתא צברייתא דקתי מט' ולמעלה חלמא סמוך למנחה נמי קאסור רבי יהודה בערבי שבתות וי"ט וליכא לאוקומי השתא מתניתין כרבי יהודה דמאי שנא ערבי פסחים דנקט בהו סמוך למנחה טפי משבתות וי"ט : אלא מחזורתא כרב הוגא - דלרבי יוסי אילטריך ומן המנחה דקתי הך צברייתא סמוך למנחה קאמר : מכלל דפליגי רבי יוסי בתרתייהו - אפי' בערב הפסח והכי מוקי למתני כר' יוסי : מכלל דפליגי להפסקה - הא דא"ר

[שם ק' ע"ג]

[תוספתא דנדרות פ"א]

גליון הש"ס

תום ד"ס מכלל - ודייק מדאמרין אין מפסיקין וכו' דע"ש שרי רבי אפי' להתחיל - קשה לו הא רבי אמר דאין מפסיקין אפי' אחר שחשך דלכתחיל אסור קודם קידוש דמ"ט אין מפסיקין ו"ע :

הנהגות הב"ח (ח) רשב"ם ד"ס מפסיקין וכו' עד שחשך לר' יוסי כ"ל ומיתב אש"ו נחתק :

ירמיה הלכה כרבי יהודה בערב הפסח דמשמע דפליגי נמי רבי יוסי בע"פ להפסקה הוא דפליגי דאי התחיל לאכול אף בע"פ אינו מפסיק אבל להתחיל מודי ר' יוסי דאסור ומתני' בהתחלה ולר' יוסי אילטריך דקמ"ל דמודי ר' יוסי בערב הפסח דאין מתחילין : דתניא - דהפסקה נמי פליגי : מפסיקין לשבתות א"ס התחיל סעודתו בהיתר קודם המנחה והיה אוכל והולך עד שחשך (ה) אפי' לר' יהודה מפסיק סעודתו מיד כשיחשיך ומקדש היום : וקדש עליהן - שהחשיך : ה"ג בתוספתא דברכות אמר לו רבן גמליאל לר' יוסי בר' ר' יוסי שפסיק וניחוש לדברי יהודה חבירנו אמר לו בכל יום אתה מחבב דבריי לפני יהודה ועכשיו אתה מחבב דברי יהודה בפני הגם לכבוש את המלכה עמי בבית אמר לו א"כ לא נפסיק שמא יראו כו' : ברבי - כך קראו רשב"ג לר' יוסי בר חלפתא כלומר גדול הדור : הגם לכבוש - כלומר בפני אשה מביישי : אמר לו רשב"ג א"כ לא נפסיק כו' - משמעין מהכא דבערבי פסחים אסור לאכול מסוף ס' שעות ולמעלה כסתם מתני' אבל בערבי שבתות וי"ט מותר לאכול מן המנחה ולמעלה דהא סתם לן תנא דמתני' כרבי יוסי מדנקט ערבי פסחים מכלל דבשאר י"ט שרי וקי"ל נמי (עירובין ד' מ"ג) הלכה כר' יוסי מחבירו דר' יוסי אפי' להתחיל ולאכול אחר ט' שרי בהדיו לקמן בשמעתין דאמר אלא הא דתניא ושון שמתחילין אימת אי בע"ש הא פליגי ר' יהודה ומיהו לענין הפסקה אין הלכה כר' יוסי בערבי פסחים אלא כר' יהודה שאם התחיל לאכול קודם ט' וגמטך אכילתו עד שחשיכה לרדך לעקור את השולחן מיד כשיחשיך ולהחזירו לשם פסח וצבשבות וכו' לא יפסיק אלא פורם מפה ומקדש ואח"כ גומר סעודתו : לא כר' יהודה - דאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן : ולא כר' יוסי - דאמר א"כ להפסיק כלל אלא יגמור סעודתו אפי' משחשיכה ויצרכו בה"מ וחת"ב מביא לו כוס שני לקידוש היום כדתניא לקמן בשמעתין אלא פורם מפה על האמבל כדין כל שבתות השנה שהביאו לחם על השולחן קודם קידוש דתני' לקמן ח"כ משום סילוק פתורא ואח"כ אומר קידוש היום על הכוס וחוזר ואוכל וגומר סעודתו ונראה צעני דס"ל לשמואל דהלכה כרבי יוסי כדקתי צברייתא שקבעו הלכה כמותו אלא שבת להחמיר על עצמו קלת שלא יגמור סעודתו ויקדש אח"כ אלא יקדש תחלה ואח"כ יגמור סעודתו דאלת"ה שמואל דאמ' כמאן דהא בריית' דקתי פורם מפה ומקדש לא קאי אהפסקת אכיל' כלל אלא צבא לקדש עתה ולאכול בשבת לכתחלה מיירי :

סבר לקמן (ד' קה"ג) כשמואל וקאמר שבת קבעה נפשה ואע"ג דבשל סופרים הלך אחר המיקל היינו דוקא בשוין כדאמר בפ"ק דמסכת ע"ג (ד' ז.) :

ק

6

רבינו מקום שנהגו פרק רביעי פסחים אשר קל

ומלכה איתקש לפסח דכתיב על מלות ומרורים יאכלוהו [ד] פירוש סמוך למנחה מהמשע שעות
 ולמעלה דמנחה גופה מע' שעות ומחלה ולמעלה וסמוך לה ט' שעות : [ב] תניא לא יאכל
 אדם בערבי שבת וערבי ימים טובים מע' שעות ומחלה ולמעלה כדי שיכנס לשבת כשהוא
 תאב דברי רבי יהודה . רבי יוסי אומר אוכל והולך עד שתחשך . וק"ל הלכה כר' יוסי מחבירו .
 ומתניתין דערבי פסחים ד"ה היא דמודה ר' יוסי בערב הפסח שלא יתחיל הסעודה מע' שעות
 (ומחלה) ומעלה משום חיובא דמנחה ובערבי שבת ובעי"ט היכא דתחיל ליה מקמי ט' שעות
 ואימתי ליה בסעודה עדי דקריש ליה יומא פריס ליה למפס על השלחן ומקש והדר גמר ליה
 לסעודה . [ד ק ע"א] דתניא מפסיקין לשבת דברי רבי יהודה . רבי יוסי אומר אין מפסיקין .
 ומעשה ברבן שמעון בן גמליאל רבי יהודה ורבי יוסי שהיו מסובין בעכו וקדם עליהן היום
 ואמר רבן שמעון בן גמליאל לר' יוסי רלונך שנפסיק ויחוש אהה מחבב דברי רבי יהודה חברו . אמר
 לו בכל יום אהה מחבב דברי רבי יוסי . [א"ל ח"כ] לא נפסיק שמה יראו התלמידים ויקבעו
 הגם לכבוד את המלכה עמי בבית . [א"ל ח"כ] לא נפסיק שמה יראו התלמידים ויקבעו
 הלכה לדורות אמרו לא זז משם עד שקבעו הלכה כרבי יוסי . תימה הוא על לשון ר"ף שכתב
 שמונה רבי יוסי בערב הפסח שלא יתחיל בסעודה מהמשע שעות ולמעלה אלמא דסבירא לרבי
 יוסי דבערב שבת שרי אף להתחיל ופסק הלכה כמותו . והדר תו קאמר וערבי שבת וימים
 טובים היכא דתחיל ליה מקמי תשע שעות ואימתי ליה וכו' [ה] אמאי נקטו מקמי תשע
 שעות . והרמב"ן כתב שאלה בהלכות רב אלפס ז"ל מדוייקה היכא דתחיל מקמי דקריש יומא .
 אבל בהלכות גדולות כתב מן תשע שעות דמעלי שבתא ומעלי יומא טובא לא מתבעי ליה
 לאימתי מתחיל בסעודה דתניא לא יאכל אדם וכו' ואפילו רבי יוסי לא אמר אלא דרי תחיל
 לא מפסיק אבל להתחיל לא יתחיל . והא ליתא דהא אמרינן בשמעתין אלא הא דקמי ואין
 שמתחילין אימתי אי בערבי שבת וימים טובים הא מילפגי פליגי אלמא דרבי יוסי שרי אף
 להתחיל . וה"ל ישעיה מנראני ביזא רחיה לרבי הלכות גדולות מדאיתריך ליה לרבי
 יוחנן לפסוק הלכה כר' יוסי בערב שבת להפסקה [ו] מכלל דלא סבירא ליה כוותיה
 בהתחלה . דלוי סבר כותיה שהתא להתחיל שרי כל שכן שאין לריך להפסיק אלא שמת
 מינה דוקא בהפסקה פסק כוותיה ולא בהתחלה . [ז] והא ליתא דר"כ תיקיף לך לרבי
 יוסי גופיה מאי איתריך ליה לאשמועינן דאין מפסיקין שהתא לתחילי מתחילין איפסיקין
 מייבטי אלא ודאי כמו שפירש ר"י דהרי מיילי ניכח דאפשר דאע"ג דשרי רבי יוסי להתחיל ולא
 חייב ליכנס כשהוא תאב מזל מקום לכשתחשך לריך להפסיק מפני כבוד השבת הלכך אע"ג
 דרבי יוחנן סבר כרבי יוסי בהתחלה הולך לפסוק כמותו בהפסקה וכן פסקו רש"ם ור"י
 דמותר להתחיל בסעודה בערב שבת עד שתחשך . וכן מוכחת חסם מתני' מדתני ערבי
 כרבי יהודה דלמחר אדם מפסיק סעודה ועוקר את השלחן ומברך ברכת המזון ומקש ואח"כ
 גומר סעודה . ולא כרבי יוסי דלמחר גומר סעודה ואחר כך מקש . אלא פורס מפס ומקש
 ואחר כך שרי . והמניח וגומר לסעודה ומברך ברכת המזון . מדלא הביא רב אלפס דברי רבי
 יוחנן ורבי יוסי בר חנינא דלמחר הלכה כרבי יהודה בערב הפסח ואוקימנא לה להפסקה
 מכלל דלמחר לא מפליגי בהפסקה בין פסח . ובין שבת וימים טובים ובטלוהו פסוק כשמואל
 דפורס מפס ומקש . ומה שכתב לעיל בערבי שבת ובערבי ימים טובים היכא דתחיל וכו'
 פריס מפס וכו' וגל הניכר ערב הפסח משום דהוי בכלל ערבי ימים טובים דלענין הפסקה
 אין טעם לחלק ביניהם דבשאלא לענין התחלה משום חיובא דמנחה ראו לחלק ביניהם כדי
 שיאכל מנחה לתיאבון . אבל בהפסקה שהיא משום כבוד שבת ויום טוב אין טעם לחלק ביניהם .
 [ח] ואם דתניא כיון דתחילין ר' יוסי בר חנינא ור' יוחנן מפליגי בהפסקה בין פסח לשבת
 היכי שבריתו רב אלפס ופסק כשמואל . ומראה לי קרב אלפס סבר כשמואל דרב פפא דהוא
 בהרבה דמוקד מתני' כרבי יהודה ורבי יוסי פליגי אף בערב הפסח [ט] ורבי יוחנן ורבי יוסי
 בר חנינא בהתחלה איירי ולא בהפסקה וברייתא דתנאייא משבש לה מן קום קמייתא
 ואע"ג דרב פפא ברבי דרב אמר קבלה ומשום הכי קאמר הש"ס אלא מחוורתא כדריב הוה
 מסתברא ליה לרב אלפס לשבש בתרייתא ולקומי לשינויא דרב פפא כדי שלא לנטרך לחלק
 בהפסקה בין שבת לפסח דיתור מסתבר להחמיר בהפסקה שהיא משום כבוד שבת מצפיה
 ושינויא דחיקא הוא דשני רב נחמן בר יצחק כדי להעמיד דברי רב הוגא ולא אוליגי בהרבה
 אלא אמרינן מהמת קאיסו זו דפריך הש"ס לרב הוגא מדברי יוחנן ורבי יוסי בר חנינא דהרי
 ביה הש"ס מהאי דקאמר אלא מחוורתא כדריב הוגא ומוקמינא לשינויא דרב פפא ומשבישנא
 לברייתא בתרייתא ורב פפא שקבלה לא הוי שמיט ליה הך קמייתא . אומר אני שזו היא
 סברת רב אלפס וסברא נכונה היא ולא כמו שפסק רש"ם לענין הפסקה הלכה כרבי יוחנן
 בערב הפסח וכשמואל בערבי שבת וימים טובים . כך דתני דעת רב אלפס . ולא שנסתכלתי

מלכה בערבי פסחים עד חלות ובגליל לא היו עושין כל עיקר . הלילה ב"ש אסורים וכו'
 מתירין עד הך חומה : [ב] מעיקרא תנא מנהגא לבסוף תני איסורא . א"ל יוחנן לא קשיא
 הא רבי מאיר הא רבי יהודה . דתניא א"ל יהודה ביהודה היו עושין מלכה בערבי פסחים עד
 חלות ובגליל לא היו עושין כל עיקר אמר לו רבי מאיר וכי מה רחיה יהודה וגליל לבאן אלא
 מקום שנהגו לעשות עושין ומקום שנהגו שלא לעשות אין עושין ומתני' דריש פירקין רבי מאיר
 ומתני' דהבא ר' יהודה ופלוגתא דב"ש וב"ה בגליל ובגליל אוליבא דר' יהודה ור' מאיר לא
 גחלקו ב"ש וב"ה צדבר זה דליכא אסורא אלא מנהגא ובמנהגא לא שייך פלוגתא דליחוי היכי
 נהוג . ואע"ג דרבי מאיר ורבי יהודה הלכה כרבי יהודה . יראה דהלכה כרבי מאיר בהא
 [צ] דתסא משנה דריש פירקין עדיף מדברי חכמים : [ב] ר' מאיר אומר כל מלכה
 שהתחיל בה קודם ארבעה עשר גומרה בארבעה עשר אבל לא יתחיל בה בהלכות בארבעה עשר
 ואע"פ שהיא יכול לגומרה . והכ"א שלש חומות עושין מלכה בערבי פסחים עד חלות
 החיטין והספרין והבוסין ר' יוסי ב"ר יהודה אומר אף הרנעין : [ד ק נה"ב] תניא ר'
 מאיר אומר כל מלכה שהיא לורך המועד גומרה ב"ד ושאינה לורך המועד לא יגמור . עושין
 מלכה בערבי פסחים עד חלות במקום שנהגו . (א) נהגו אין לא נהגו לא [ק] ויראה דהך דשרי
 ר' מאיר לגמור במקום שלא נהגו הייט עד חלות דוקא דאין לך לורך המועד ותר מלפס ולכבס
 ולכן תירי ואפילו להתחיל ואפי' הכי לא תירי אלא עד חלות . [ר] ובשם הר"י ז"ל כתבו
 דכל היום שרי מוקמינן בסופא דהך ברייתא עד חלות מכלל דריש לורך המועד גומר כל היום
 ואין נראה לי ליראה דלא מני למימתי בענין אחר כיון דקמי עושין מלכה בערבי פסחים
 הולך לשנות עד חלות : [ב] ר' מאיר מושיבין שובין לתרגוליס בארבעה עשר . תרגולת
 שבתה מחזירין אותה למקומה מהה מושיבין אחרת תחתיה : [ג] שהתא איתובי מושיבין
 האדורי מבעי אמר אביי סיפא תתאן לחולו של מועד אמר רב הוגא לא שנו אלא תוך ג'
 למורה דלמתי לא פרה זמנא מינה ואין עורה כל כך בחזירתה . ואחר ג' לשיבתה דפסדי
 בעי לגמרי . דליכא תרתי לשיבתא דזמנא טירחא ופיסא פסידא . אבל לאחר שלשה למורה
 דפסח לזמנא מינה אפי' לאחר ג' לשיבתא אסור ותוך ג' לשיבתא דלמתי לא פסדי בעי לגמרי
 קא מיפלגי מר סבר להפסד מרובה חשבו להפסד מועט לא חשבו וכו' להפסד מועט נמי
 חשבו ויראה דבהפסד מועט תוך שלשה פליגי רבי אמי אבל בטירחא דבת שלשה למורה לא
 פליגי ארב הוגא . יש פוסקים כרב הוגא לחומרא . אבל למאי דפסיק ר"מ ורבי"א (מ"ק
 ס' א') דליסור מלכה בחול המועד דרבנן א"ל אוליגי בה לקולא : [ב] ר' מאיר גורפין זבל
 מתחת רגלי בהמה בארבעה עשר ובמועד מסלקין לגדוין : [ג] [ט] תו רבן הובל שבהאר
 מסלקין אורו לגדוין . ואם נעשית החלר כרסת בקר מושיבין אורו לאפס : [ב] ר' מאיר
 ומושיבין כליס מביית האומן אע"פ שאינו לורך המועד : [ג] אמר רב פפא בדיק לן רבא תנן
 מושיבין ומושיבין כליס מביית האומן ואע"פ שאין לורך המועד והא תנן אין מביאין כליס
 מביית האומן ואם חושש להם שמה יגבדו מפני לחלר אחרת ומשנינן ליק הא בארבעה עשר והא
 בחולו של מועד ב"ד מביאין וכו' מועד אין מביאין אלא לורך המועד . וכן הלכתא :
 הדרן עלך פרק מקום שנהגו

פרק עשירי

א [ד ק ע"ב] ערבי פסחים סמוך למנחה לא יאכל אדם עד שתחשך . ואפי' עמי שבישראל
 לא יאכל עד שיכס . ולא יפחהו לו מארבע כוסות של יין ואפילו מן
 התמזין . הא דקתני סמוך למנחה לא יאכל הא מקמי [הכי] אכל ומי מני אכיל . חמץ מו'
 שעות ולמעלה הא אסור מדאורייתא . מנה נמי לא אכל דלמחר [א] בירושלמי (פרק זה הלכה א)
 האובל מנה בערב הפסח כללו בא על ארובתו בבית חמיו ואי מיני תרגומא הא אסור לקמן
 (ד ק ק) דשרי . וז"ל מנה ששורה דמני אכיל . והא דלמרינן דאסור לאכול מנה בערב פסח
 היינו במנה שראויה ללאת בה ידי חובתו בגלילה . וכן נהג ר"ת בערב הפסח שחל להיות בשבת
 שהיה עושה סעודה שלישית במנה עשירה : ב ע"ד שתחשך תימה אמאי תנא עד שתחשך
 טפי מבערבי שבת ובערבי ימים טובים דלא קתני אלא לא יאכל מן המנחה ולמעלה וכו' לא
 וי"ל דתנא לאשמועינן [ב] אף על גב דבשבת ובשאר ימים טובים . יכול להוסיף מן
 החול על הקדש [ג] ולאכול קודם שתחשך כדאמרין פרק תפלת השחר (ד ק כז)
 מהפלא אדם של שבת בערב שבת ואומר קידוש על הכוס בערב הפסח לא מני אכיל עד
 שתחשך . וכן משמע (בירושלמי) [ב] בהוספתא שיליה פ"ב דקאמר פסח מנה ומרור אובלין בבה
 אהה ומאימתי אובלין משתחשך והניא נמי [א] לקמן (ד ק כ) הפסח אינו נאכל אלא בגלילה .
 דגהות הבר"א א ל' יוסי גופיה אמאי איצטריך :

דגהות הבר"א א ל' יוסי גופיה אמאי איצטריך :
 דגהות הבר"א א ל' יוסי גופיה אמאי איצטריך :

תפארת שמואל

(כ) דתתם מנה דריש פירקין וכו' . והימנ אי תשיבין עסמ אח"כ מחלוקת ואי תשיבין סולו כהדא
 עינא הלא שבייל כל הני מקומות שנהגו א"כ הוי חדא משנה וכי לא עדיף חכמים מתק . ואע"פ כדא שדין
 עם המחבר שדי כל הני מקום שנהגו סולות הני וכיילינן הני בדיק פירקא דמקום שנהגו בע"פ דודאי
 ג"כ הלכה פסוקה ט"ו : (א) נהגו אין לא נהגו לא יראה . ובגמ' גלו תיקא אחר ש"מ לורך המועד אין
 שלא לורך המועד לא ש"מ לפאורה נראה דה"פ במקום שנהגו הוי דיש להחיר מלכה אבל במקום שלא נהגו
 לא הנהג שום יתור אף במקום שנהגו אינו מותר אלא לורך המועד וכו' אבל מדברי הר"ש יראה שגפיר
 הכיפא ועושין מלכה בערב פסח עד חלות במקום שנהגו בכל מלכות מותרים אפי' שלא לורך המועד ואף
 להתחיל דוקא במקום שנהגו אבל במקום שלא נהגו אסורים כל המלכות וכמו שמשק לורך המועד אין וכו'
 ולפי' אף במקום שלא נהגו שרי לורך המועד לגמור המלכה אבל לא להתחלה והלשון מגומגם אולי לא גריס
 לורך המועד אלא נהגו אין וכו' וכדפירש"י וכן הוא דעת הר"ן אלא שהא מפסח הלשון יותר מגומגם נהגו
 אין כומר במקום שנהגו איסור הוא דענין לורך המועד וכו' ו"ע :

קרבן נתנאל

רלוגו אם שמיא בחו לח"מ לא די בזה כ"א לריך לעשות פרקמיטוי בשבילו . ואם אינו מפסיק לריך להנהיגו
 עוד מוכסיו . כי אם שלש אלה לא ישעה לו להחניקו . לריך לבעל מניטודו . וכל המחזיק בשלשן או אלו
 מדבב בשכינה : [צ] דתתם מתני' דריש פירקין עדיף מדברי חכמים . וקשה דהא כתב רבינו בפרק
 הפועלים ס' י"א דקרי' כחמים ולא כח"ק משום דחכמים נשנו בשלשן רבים אבל ח"ק אשכחא טובא
 דחידוסי ה"ס . וא"כ דברי רבינו סתרי אהדרי . ומה שלכאורה חירף מ"א בס' קפ"ח דבכ"ז סתך על טעם
 אחר שכתב ס' . לוחא . דהא בלוקייתיה דר' אפי' ודאיסי כתב רבינו שם כמו כן דהלכה כחכמים ובהי
 שנינו לא שייך עעם אחר ונראה מדנקט וכת"ב ביהודה כו' אחר כמה משניות . והפסיק בהנהגתא משום
 דתני לה סתם מתני' מקום שנהגו גבי הלכתא פסיקתא דכל הך מתני' מקום שנהגו להדליק ואיך הלכה
 פסיקתא ניבנה כדמשני בב"ק דף ק"ב . וזהו שדייק רבינו דסתם מתני' דריש פירקין עדיף מדברי חכמים
 אבל במקומות אחרים קים ליה דהלכה כחכמים . ומ"ל חירף דבכ"ז שהחלוקת החכמים כלדו קי"ל כחכמים
 [אך] בפרק זה אין החלוקת שניה כלדו רק אחר כמה משניות לכן מקרי סתם גמור ועדיף מחכמים ובפ'
 ובהי ניחא מה שהקשה בס' מגיני שלמה בס' יבואח . הלא קי"ל כר"א בן יעקב בכ"ז אפי'
 נגד סתם משנה ועי' מ"ש פ"ק דקדושין ס' ס"ב ור"א ב' אומר שאסור במלכה ונשנה האור שהוא אורחא . ולפי' תוס' דר"א ב' סדר דלענין איסורא קאמר . מש"ה לא פסקין דמנהגא הוא מדתני לה גבי הלכתא פסיקתא
 אלא דלפירש"י דר"א ב' אומר שנהגו קאי קשה . וי"ל ע"פ מ"ש החי"ט בפ"ב דלכא"ם כל היכא דלא איתפריש עמייה דר"א ב' לא קי"ל כותיה . מש"כ ביבואח דף ל"ז דף ס' מפרש טעמיה דר"א ב' . וזהו כלל חידוש גדול :
 [ק] ויראה דהך דשרי ר"ת לגמור במקום שלא נהגו . דהא דקתני ברישא כל מלכה שהיא לורך המועד . והיא לורך המועד . והא דקתני בסופא מקום שנהגו אין לא נהגו לא
 קאי כשארין לורך המועד . [ר] ובשם הר"י ז"ל כתבו דכל היום שרי . וקשה לפי' ר"י מאי אריא במקום שנהגו שלא לעשות אפי' במקום שנהגו לעשות נמי שייך הך דינא . שיכול לגומרה אפי' אחר חלות . כ"א . ולי
 לק"מ דהא ברישא סתמא קתני . ואיירי בין במקום שנהגו ובין במקום שלא נהגו דתרווייהו בדיק דינא שוין : [ש] ת"ר הובל שבהאר מסלקין אורו לגדוין . מההניא הר"ף ורבינו ברייתא זו על י"ד . ז"ל הא דמשני
 רבא הא והא בשו"מ דלאו דוקא ה"ה דה"ה לאוקמינה הא והא ב"ד . אלא דאשמועינן כח דהיירא דלא חר נעשה כרפא אפי' בתו"מ מפנין לאשפה : הדרן עלך פרק מקום שנהגו

פרק י [א] בירושלמי פרק זה הלכה א' ועיין פרק אלו עוברין ס' ז' מ"ש מזה : [ב] אע"ג דבשבתו וי"ט יכול להוסיף מחול על הקדש ולאכול קודם שתחשך . ומכאן רחיה ללא כ"א בס' ח"ד דכליל שזעוהו
 אין מקדשין על הנין עד ל"ה דכתיב תמימות חהייתה . והקשיחו לשאלו לפי' מאי פריך תמי אירייה ערבי פסחים אפי' ערבי שבתו נמי דאם בע"פ וי"ט אסור לאכול מן המנחה ולמעלה כדי שיכנס לשבת כשהוא
 תאב . אבל קודם למנחה מותר לאכול דהו כשיעור עיכול אע"ג שזמן אכילה שבת וי"ט הוא מנעוד יום . ומינה בע"פ שאסור לאכול עד שתחשך היא שמוחה לאכול מן המנחה ולמעלה . וא"כ ודאי לריבה רבה
 דריך לאשמועינן ערבי פסחים : ואפי' להטוסקים דביי"ט של ערבה נמי אסור לאכול עד שתחשך . אף לידיהו קשה קושייה חוס' אמאי לא משני דתנא דבפסח קאי . ומה שח"ר חוס' דמשום פסח לא הוי מניח ערבי
 שבתו . אמנם לפי' מ"ש לא יוכל לתמי ערבי שבתו וי"ט : [ג] ולאכול קודם שתחשך . ובירושלמי דתני ע"פ לא יאכל אדם מן המנחה ולמעלה עד שתחשך . לאו דוקא . או משבשחא היא מכל הלין ברייתא דשמעתין
 דלא תני בזה עד שתחשך : [ד] פירוש סמוך למנחה . ומדברי ר"ף ע"ד הלכה כר' יוסי : [ה] אמאי נקט מקמי תשע שעות . והר"ן הלך בעדו משום דאף ערבי פסחים בכלל י"ט נקטה הכי . ורבינו ס"ל לדוחק
 דהא בברייתא דמייחא עלה הני ערב וי"ט ומעט ערב פסח . [ו] מכלל דלא ס"ל כותיה בהתחלה . והא דקאמר ה"ג דלפי' ר' יוסי לא קאמר . ה"פ דלא קי"ל כר"י . אלא להפסקה אבל לא להתחיל . וכ"כ תוס' .
 ולמשני בהתחלה לא קי"ל כר' יוסי : [ז] ודא לוחא דא"כ הקשי ל' לר"י גופא מאי איתריך לאשמועינן דאין מפסיקין כו' . ואין בזה השגה להיר ישעיה דלאהו מפרש הא דר' יוסי דתני אין מפסיקין אפי' בערב
 פסח דאין מתחילין כ"מ הר"י יוחאל בחוס' ד"ה מכלל דפליגי : [ח] דא"ת כיון דחזוין דר"י בר חנינא ור' יוחנן כו' היכי שבקיניה רב אלפס ופסק כשמואל . וש"ל ליישב דלוי לשיטתו בפ' חבית ס' ד' ובפ'
 הדר ס' כ' דאין הלכה כר"י לגבי תרווייהו רב שמואל . ומש"ה לענין פורס מפס רב נמי כשמואל ס"ל דלמחר שבת קבעה נפשיה ואין הלכה כר"י במקום רבים . אלא שרבינו אול לשיטתיה בפ' כירה ס' ד' ובפ'
 כמה בהמה פסק כר"י לגבי תרווייהו . ומש"ה מתמיה על פסק הר"ף . ובהי ניחא שבמועד מיישב דבינו . פסק הר"ף . ומרשטיה דברי הר"ף לא יוכל . לדרך הכי . כי ודאי לרי"ף לשיטתיה לק"מ . אלא שרבינו ראה
 לקיים פסק הר"ף לשיטתיה : [ט] ורבי יוחנן ור"י בר חנינא בהתחלה איירי ולא בהפסקה . יש תימה היך ח"ק איתיה דר' יוחנן בהתחלה מיירי . ומדקאמר הלכה כר' יהודה בע"פ ש"י דפליגי ר' יוסי בערב

רבינו ערבי פסחים פרק עשירי פסחים אשר

למי החול. ואף אם נאמר דדוקא נקט שבתות וימים טובים. היינו דוקא לפטור
את היין שלאחר המזון לפי שאינו רגילות כל כך לקבוצת שבתות יין לאחר המזון אבל בתוך
המזון שכל אדם רגיל לשמות פשיטא דאפילו בימות החול פטור ליה יין שלפני המזון באקראי.
הלך מראה דין קידוש והבדלה שגל שולחני או בשאר פעמים כשמברך על היין לפני המזון
באקראי בעלמא [ט] ואפילו בחול ודעתו לשמות יין בתוך הסעודה אין לריך לברך על היין
שבתוך הסעודה. (ח) וגם אין לריך לברך ברכה אחרונה על מה ששתה :

ה' [דף ע"א] וישמואל אמר אף ידי קידוש נמי לא יצא ולרב למה ליה לקדושה בצידיה.
כדי להוציא בניו וזני ציתו. ואע"פ שכבר יצא יכול להוציאם
כדאמר בראש השנה (דף כט.) כל הברכות כולן אף על פי שיצא מוילא. ואע"פ דלאמר התם
חוק מברכת היין. כיון דהאי בפה"ג לחובת הקידוש כקידוש דמי ויכול להוציאם אע"פ שכבר יצא
ושמואל למה לי לקדושי צבי כנישתא. להוציא אורחיה ידי חובתן דאכלו ושתו צבי כנישתא.
ואזרח שמואל לטעמיה דאמר שמואל אין קידוש אלא במקום סעודה דכתיב וקראת לשבת עונג
במקום עונג שם הוא קריאה. סבור מינה ה"מ מצית לבית אבל במקום למקום לא. אמר
לרוב רב עין בר תחליטא זימנין סגיאין הוא קאימנא קמיה דשמואל ואפי' מאיגרא לארעא הוא
מקדש. וה"ה מחדר לחדר. אבל מפנה לפנה בבית אחד אפי' ערקלין גדולים א"ל לברך.
והכי אמרי' בשמעתין דמפנה לפנה לא חשיב שינוי מקום. והכי גרסינן במקום למקום
ולקמן גרסי' מפנה לפנה. ומצית לבית דלקמן היינו במקום למקום דהבא. ואף רב הונא
סבר אין קידוש אלא במקום סעודה. ואף רבה סבר דאין קידוש אלא במקום סעודה דאמר
אביי כי הוינן [ע] צי מר הוא מקדש לן ואמר לן טעימו מידי דילמא ארעייליתו לבימיטו
מתעקרא לכוון שרגא וביקדושה דהבא לא נפקיתו דאין קידוש אלא במקום סעודה. האי
טעימו מידי דאמר רבין דאמר רבין למה כדאמרין צפי' שלישי דשבושות (דף כב:) כדאמר רבין
נטעום מידי ודכלו ושתו. ובפרק קמא דשבת (דף יא.) עביר ליה עגלא לתלתא אמר ליה
לטעום מר מידי אמר ליה בתעמיטא יתיבאל. אפי' אם יועיל מיני תרגימא להשלים סעודה
שלישית מסתברא דלענין עיקר סעודה שחרית וערבית אינו מועיל. [פ] ים רזינס להבא
רביה מנאן שאין מקדשין אלא לרוב הכר ומפרישו מתעקרא לכוון שרגא ולא תוכלו לקדש בלא
גר. ולישתא דה"פ ולא תאכלו בלא גר אבל אם היו רזינס לאכול בלא גר היו יכולים לקדש ועל
מק שלא היו אכילים לא היה מקדש לפי שיכולין לקיים שלם סעודות למחר. וק"ל כשמואל
דאין קידוש אלא במקום סעודה. ואע"פ דק"ל כרב באיסורי וגם רבי יוחנן סבר כרב דלאמר
אף ידי יין נמי יצא ותיא דאיתתא בדין קידוש לא איתתא. מכל מקום הלכה כשמואל כיון
דהבא לאורחא סברי כותיה. והמקדש שרואה לאכול במקום אחר יכול לקדש לאוכלים שם
לדודיהו היו מקום סעודה. וכן משמע הבא דמסתמא אחר מצינו העיר מקדש בבית הכנסת
להוציא האורחין. [צ] והמקדש כיון שדעתו לקדש בצידיה אין לו לשותת כי אסור לו לטעום עד
שיקדש. אע"פ דרב דאמר ידי יין לא יצא מיירי כשהיה מן הקידוש שקידש בבית הכנסת
דאם לא שתה פשיטא שלא יצא כיון דאיכא חספסין בין ברכה לשתיה. מ"מ לשמואל דאמר ידי
קידוש לא יצא מיירי בלא שתה דכיון דלריך לקדש בצידי או אפשר לו לשתות. וכיון דהלכתא
כשמואל המקדש בבית הכנסת אי ליכא אורחין נראה דהויא ברכה לטעום. ורבינו בסו"ט ז"ל
כתב במגילת ספרים דהא דאמרין דאין קידוש אלא במקום סעודה היינו היכא שהיה בדעתו
מתחלה לאכול במקום קידוש ושוב נמנך ואכל במקום אחר אבל אם מתחלה קידש ארעא
דכי לאטיל במקום אחר יצא ידי קידוש. והב"י ראה מהא דאמר [ק] בירושלמי בסוף כולך
מברכין מי שסוכו עריבה עליו ליל י"ט האחרון מקדש בצידי ועולה ואוכל בסוכו. ולכאורה
נראה דהירושלמי פליג אנגמרא דין [ר] דלפי הירושלמי מאי קאמר לשמואל למה ליה לקדושי
צבי כנישתא לימא להוציא כל בני העיר שדעתם לאכול בצידיה. אלא שם לפרש דה"ק ולשמואל
למה לי לקדושי צבי כנישתא וכו' דהאי למיטעי ונפק מיניה חורבה דמאן דחיי סבר שיש קידוש
שלא במקום סעודה שלא יעלה על לבם לומר להוציא את מי שדעתו לאכול בצידיו אפי' אין
אדם סומך על זה הקדוש והכל מקדשין בצידין. ומשני דלא חתי למיטעי שיביט הכל שהוא להוציא
האורחים שבבית הכנסת [ש] ומיהו בזה פליגי אנגמרא דין דמשמע התם דרב ושמואל
לא פליגי אהדדי. דגרסינן התם סוכה שבעה כולך גמר לאכול לא יתיר סוכתו אלא מוריד
הכלים את המנחה ולמנחה מפני כבוד יו"ט האחרון. ריב"ל אמר לריך לברך תוך ציתו.
רבי אחא בר עקיבא שמואל אמר אף קדש בבית זה ונמנך לאכול בבית אחר לריך לקדש
ור' חנינא בשם רבי אבחיאל אמר רב מי שסוכו עריבה עליו ליל י"ט [האחרון] מקדש בתוך
ציתו ועולה ואוכל בתוך סוכתו. אמר רבי אבהו ולא פליגי [ח] דהא דאמר רבי אבחיאל אמר
רב כשהיה דעתו לילך לבית אחר ודקאמר שמואל בשלא היה דעתו לאכול בבית אחר. מיהו
יש לתרץ דלא פליגי אנגמרא דין והא דמשמע בירושלמי דמועיל תנאי לשמואל היינו במקום
למקום כמו [א] מארעא לאוגרא דהכי איירי בירושלמי מצית לסוכה. אבל מצית לבית ודאי
פליגי כדמפרש בגמרא דין שקדשו בבית הכנסת ולשמואל לא מהני תנאי ולרב מהני תנאי
אפילו מצית לבית. והשתא פריך שפיר לשמואל למה ליה לקדושי צבי כנישתא אם אין תנאי

בראשית דבריו שכתב ומתניין דערב הפסק דברי הכל היא דמורה רבי יוסי בערב הפסק
שלא יתחיל וכו' נמצא דסבר כאוקומתא דרב הונא ולפי זה לא יוכלתי לתרץ דע"כ לדבריו דרב
הונא ז"ל דר' יוחנן ור' יוסי בר חנינא בהפסקה איירי ולמה לא הביא דבריהם לפסוק כמותם
בהפסקה דערב הפסקה. ומכל מקום מה שכתבתי בדברים נכוחים הם ויש לסמוך עליהם דאף
בערב הפסקה סגי בפריסת מפה וכן פסק הר"ז הלוי והרמב"ן ז"ל. ומה שכתב רב אלפס והרב
חזקי הירושלמי ויומר סעודתו הקשה עליו הר"ז הלוי אילו היה לריך לברך המוציא הוא טעון
עודה הראשונה שלא מנינו ברכת המזון אחת לשתי ברכות של המוציא ועוד
חברים שהיו מסובין דתפלה לא היה הפסק להלריך המוציא וכו' קידוש ולא
על פי שטעון המוציא אין לריך לברך ברכת המזון על מה שאכל כדאיתא בפרק
(: השמש מברך על כל פרוסה ופרוסה משום דהוי כמנאך שאינו יודע אם יתנו
לברך המוציא על כל פרוסה ואינו לריך לברך ברכת המזון על מה שאכל
ך אחר כל פרוסה ופרוסה. ומה שהקשה מתפלה תירץ הר"ז יונה דלא דמי
היום נאכרה עליו אכילה הלכך כמי שנגמרה אכילה הראשונה דמי וכשאכל אחר
זאת אכילה אחרת וריך לחזור ולברך ומיהו קשה לרב אלפס מהא דאמרין
ברכות הל' ו' גבי הא דאמר ברכה הסמוכה לחברתה אינה פותחת בברוך
ז' פי' דסמוכה לבפ"ג ופותחת בברוך ומשני שאם היה אוכל מצעד ויש
שיקדש הינו אומר בורה פרי הגפן. ואילו היה קידוש הפסק להלריך
[ס] קשה עליו האכילה [י] הוא הדין דנאכרה עליו השתיה וריך לברך בורה
קידוש. ומראה לי דלא קשה דודאי האיסור אכילה גורם לקידוש רהוי הפסק
[א] אבל בורה פרי הגפן שהוא קודם הקידוש בשביל איסור השתיה לא הוי
ה"ל יתקן גיאות ז"ל יש מי שסובר דקידוש לא הוי הפסק דלא עקר דעתיה
לה ולא דייק. וכן כתב בהלכות גדולות דלריך לברך המוציא :

ג' [דף ע"ב] רביא כותיה דשמואל ושון שאין מציאין את השלחן אלא אם כן קידוש ואם
הביא פרום מפה ומקדש. והא דתניא צפי' כל כהני הקודש (דף קט"ו):
שני מלאכי השרת מליין לו לאדם בערב שבת מלא גר דלוק ושלחן ערוך כו'. לא קשה
דערוך ומסורה היה במקום אחר כדי להביאו אחר הקידוש ובימימה היה להם
שולחנות קטנים והיו מסובין על המטה וכל אחד שולחני לפניו כדמוכח בפרק שלשה שאכלו
(דף מ"ו) ואין פורת והפסק להביא השלחן אחר הקידוש. אבל לדין שהשולחנות שלטו גדולים
ועורה להביאם אחר הקידוש להפסיק כל כך בין קידוש לסעודה נהגו להביא השלחן קודם קידוש
ולפרוס מפה ומקדש. [ל] ובירושלמי דקאמר דפרוסין מפה כדי שלא יראה הפת בצידיהו קידוש
מקדש בפסוק ודין הוא שקידש בברכה ומקדימין ברכת היין. וקשה מאחר דברייחא
חייבי בכל ערב שבת מאי מיייתי רביה מינה ליושב וחשכה לו שדי לו בפריסת מפה. ופירש
הר"י יחיאל מפרי"ש דהכי מיייתי רביה דכי היכי דהאי פריסת מפה כאלו לא הביא השלחן
הכי נמי אהני כאלו עקר את השלחן. והכי מילי לקדוש אבל להבדלה אינו מוסרי כדבעין
למיימר לקמן. והא דאמר רב תחליטא בר אבימי אמר שמואל כשם שמפסיקין לקידוש כך
מפסיקין להבדלה לומר שפרוס מפה ומבדיל ואחר כך גומר סעודתו כדרך שהוא עושה
בקידוש ליתא : ד אורחין בני אדם שקדשו בבית הכנסת אמר רב ידי קידוש יצא יין לא
יצא. ואע"פ ששתה וגם דעתו לשמות יין בצידיו אפי' הכי לריך לברך בצידיו בורה פרי הגפן
דשינוי מקום חשוב כהיסח הדעת. ודוקא משום שני מקום. אבל אם קדש בצידיו יצא ידי יין
ואין לריך לברך על היין שבתוך המזון. והוא הדין נמי אם הבדיל על הכוס במקום סעודה
בין שהבדיל קודם שנטל ידיו [מ] בין שהבדיל לאחר שנטל ידיו א"ל לברך על היין שבתוך המזון.
דאם רב סבירא ליה דיש קידוש שלא במקום סעודה. וא"כ אין חילוק בין קידוש להבדלה.
[נ] ורביה מהא דאמרין צפי' כולך מברכין (דף מ"ב). בריך על היין שלפני המזון פטור את היין
שלאחר המזון שהיו רגילין לקבוע עלמן בשתיה קודם נט"ו וכן אחר שגמרו סעודתן קודם
במה"ל וכל שכן שפטר את היין שבתוך המזון. ואפי' מ"ד התם דין שבתוך המזון אינו פטור
את היין שלאחר המזון. היינו משום דין שבתוך המזון בלא לשרות ואינו חשוב כיון שלאחר המזון
שבה לשותת. אבל יין שלפני המזון שבה לשרות דעדיף מלשרות שפשיטא שפטר יין שבתוך
המזון הבא לשרות. ועוד דאם לריך לברך על היין שבתוך המזון היכא שריך על היין שלפני
המזון א"ל מאי קאמר התם יין שלפני המזון פטור יין שלאחר המזון תיפוק לי דין שבתוך
המזון פטור יין שלאחר המזון. ודוחק הוא לומר דמייירי בלא שתו יין בתוך הסעודה. אלא
על כרחק יין שלפני המזון פטור את היין שבתוך המזון ואע"פ דהתם מוקי לה בשבתות וימים
טובים והקצת דם שאדם קובץ סעודתו על היין. הוא הדין בחול נמי אם היה לפניו יין דעתו
לשתות בתוך המזון ולא נקט שבתות וימים טובים אלא דאם הוא רגילות לקבוע סעודתו על
היין. תוע' דבימיים טובים נמי אם לא היה בדעתו לשותת אחר המזון ואחר כך נמנך
ושתה לריך לברך כי הכל תלי בדעתו. וכן כתב שם הראב"ד ז"ל דוקא במקום שאין
היין מניי להם אבל במקום שהיין מניי כגון במקומות הללו אין הפרש בין שבתות

פסח והא דרייחא מפורשת ושון שאין מחילין. וע"כ איא לאוקומיה כ"א בערב פסח. וא"כ ע"כ ר'
יוחנן לענין הפסקה איירי וז"ל רב : [א] ה"ה דנאכרה עליו השתיה. ולריך לברך בורה פרי הגפן קודם
קידוש. לכאורה אין סתירה מהך דהירושלמי דמשני החם אליבא דר' יוסי דאמר אוכל והולך עד שחשך
ולדידיה א"ל לברך לא המוציא ולא פרי הגפן דלא נאכר עליו האכילה. אבל לר' לריך לברך המוציא ועל
היין : וי"ל דה"ל ר"י נמי קשה והרי קידוש הוי ברכה הסמוכה לחברתה ועוד. דלר' יוסי עכ"פ משתחך נמי
בורא פרי הגפן שהוא קודם הקידוש בשביל איסור השתיה לא הוי הפסק. ר' לטו דחרתי בעינן מחמת הותן שיש
על איתו כוס שאומר. עליו קידוש א"ל לברך בפה"ג. ומש"כ בברכה הלחם שזמנו אחר הקידוש. נשמע מן דא
טעמא א"ל לברך המוציא. וכ"כ מ"א סי' רע"א : [ב] וברירושלמי לא מלאחי. ובמרדכי הביא ספרא זו בשם
הר"ר אברהם וכו' כן בהנהו מיימוני פכ"ט מהל' שבה לא הויכירו מזה הירושלמי : [ג] בין שהבדיל
לאחר שנטל ידיו בין נטילה להמוציא : וא"ח דהוי הפסק : י"ל כיון דאסור לאכול עד שהבדיל הוי לריך
ששתה לרווח תנאו שפטר את היין שבתוך המזון. אבל כוס על מנהו שאינו להאכילו נמיל דפוטרי יין חוץ
המזון. אלא דאיכא למדחי דאקאמר רב ידי יין לא יצא אפי' יין שקודם הסעודה. וגרייך מיניה הא אם קידש
מזון פשיטא שפטר יין שבתוך המזון שבה לשרות ומכוס של רשע נשמע לכוס של טובה. וכ"ה כותב חוס' : [ד]
אחרונה על מה ששתה. וקשה זה משנה שאינה לריכה היא דהא מכללא דרישא שמעתינן דא"ל לברך ברכה
אחרונה על מה ששתה. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין שבתוך
הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [ה] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [ו] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [ז] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [ח] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [ט] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [י] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [יא] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [יב] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [יג] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [יד] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [טו] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [טז] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [יז] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [יח] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [יט] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [כ] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [כא] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [כב] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [כג] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [כד] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [כה] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [כו] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [כז] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [כח] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [כט] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [ל] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לא] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לב] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לג] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לד] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לה] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לו] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לז] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לח] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לט] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לך] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לכא] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לכב] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לכג] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לכד] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לכה] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לכו] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לק] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקא] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקב] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקג] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקד] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקה] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקו] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקא] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקב] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקג] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקד] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקה] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקו] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקא] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקב] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת הרא"ש. והרב מהרש"א לא דייק בזה. ונעלם ממנו דברי רבינו לקמן סי' כ"ד : [לקג] בי מר
הוי מקדש לן אמר לן עשימו מידי. והוא מטעם שכח רבינו לקמן סי' כ"ד והיין קודם בחחלה על היין
שבתוך הסעודה. והאמת
לא יצא שאין כן דעת

הלכות שבת סימן רמ"ז

יד באר הגולה

(ה) שאינו מקום יישוב בטוח מותר לילך אפילו במה פרסאות יואם שלח להודיעם שהוא הולך שם לשבת מותר לילך (ו) כמה פרסאות בכל גוונא : ב * (ז) יאסור לקבוע (ח) בערב שבת סעודה ומשתה * השאינו רגיל בימי החול * ואפילו היא (ט) סעודת (ג) אירוסין * מפני (י) כבוד השבת (יא) שיכנס לשבת כשהוא תאב לאכול וכל היום בכלל האיסור : הגה וסעודה שזמנה ע"ש כגון (יב) ברית מילה * או (ד) פדיון הבן (ה) * (יג) מותר כן כ"ל וכן המנהג פשוט : (יד) ולאכול ולשתות

באר היטב

סעודת מצוה באורך . והקובר את מתו בע"ש אם חייב בהנראה עיין יו"ד סי' שע"א . ועיין בספר אבן העזר שמתרן קיסית המ"א על פסק הש"ע . [וכס' אליהו רבה פוסק דחף באירס בע"ש אם אפשר לדחות למחר או ליום אחר אסור לעשות הסעודה בע"ש ולקמן מיירי בא"א לדחות] : (ד) פדיון הבן . ופדיון הבן שעבר זמנו אסור לעשותו בע"ש . ומילה חפ"י שעבר זמנה כגון שהיה חולה בשמיני מיקרי זמנה קבוע לכל שעתא ושעתא זמניה הוא דאסור להניחו ערל כ"מ מתוס' דמ"ק דף ח' עמ"ה . ועיין ביו"ד סי' רס"ו בש"ך ובט"ו דיש אוסרים למול מילה שלא בזמנה בע"ש : (ה) מותר כ"ל . ואם א"א

באר הלכה

* אסור לקבוע וכו' . ר"ל לעשות סעודה קבועה ואפילו פעם אחת בימי חייו וראיה לזה סעודת אירוסין כ"כ הפמ"ג ועי' בהרב המגיד בשם י"ש מפרשים והובאה בב"י וע"כ לא מיירי בסעודה שאינה רגילה דאל"ה תקשי עליהו מירושלמי דאוסר בסעודת אירוסין ועיין בב"ת : * שאינו רגיל בימי החול . ואפילו אם הות עשיר ביותר ועושה בכל יום סעודה רחבה כמו בשבת מ"מ בע"ש יש למנוע מלעשות כן כדי שיאכל לתיאבון כלילה כן מוכח ברש"י גיטין ל"ה ע"ב ד"ה בע"ש ע"ש ועיין לקמן בסיומן רפ"ח סעיף ז' בהג"ה דאיש כזה לריך לעשות בשבת שינוי בסעודת היום להקדים או לאחר כדי שיהא מיוכר יום השבת משאר ימי השבוע : * ואפילו היא סעודת אירוסין . עיין בביאור הגר"א שכתב דאם אירס כבר מותר כמו דאמרינן בפ"ג דפסחים וכו' אין הכונה דאירס מאתמול דהלא בזה בודאי אוסר הירושלמי ועוד דע"ז אין שום ראיה מפ"ג דפסחים אלא כונתו דכיון שכבר אירס ממילא שריא הסעודה לזה באותו יום ג"כ וכדעת המ"א ומוכח מלשונו דס"ל דלכתחלה אסור לארס בע"ש ובאמת לכאורה קשה מאד דהירושלמי מתיר בהדיא ונ"ל דהגר"א כיון כמה שכתב שבכר אירס לתרן קובית המ"א שהקשה דהירושלמי שאוסר לעשות סעודת אירוסין בע"ש [ש"ל הירושלמי אסור לארס בע"ש הדא דאתמר סעודת אירוסין אכל לארס מותר אמר שמואל אפילו בע"ב מותר לארס שלא יקדמנו אחר] כותר המנהג דפסחים דמוכח שיותר לעשות סעודת אירוסין אפילו בע"פ וכ"ש בע"ש ומה שתייר דכונת הירושלמי דוקא כשאירס מאתמול אבל כשאירס בע"ש מותר לעשות או גם הסעודה הוא דחוק מאד בירושלמי וע"כ כיון בלשונו הלא לתרן קוביתו והוא דדעת הירושלמי דאם בא לפנינו לשאל בע"ש אם לארס או לא לא מקילין ליה בזה מפני כבוד השבת דהיינו משום הסעודה שיתערך לעשות אחר באותו יום אם לא שיתרצה בהדיא שלא לעשות סעודה באותו יום או מקילין ליה לארס וזה הוא כונת הירושלמי דמתיר לארס אבל אם בא לפנינו לשאל אם לעשות סעודה באותו יום אחר שכבר אירס מורין ליה להקל דהוי סעודת מצוה ובאופן זה מיירי המנהג דפ"ג דפסחים וכו' הוא לדעת הירושלמי מתחלה אבל לפי מה דמסיק שמואל א"ח"כ דאפילו בע"ב מותר משום שלא יקדמנה אחר ממילא ה"ה דאפילו בע"ש מותר לכתחלה בכל גוונא וממילא מותר א"ח"כ לעשות סעודה ג"כ . היולא לפ"ז דלדינא לפי מה דק"ל כשמואל לקמן בסיומן תקנ"א ס"ב לכ"ע מותר לארס בע"ש וממילא מותר לעשות סעודה ג"כ וכונת הגר"א הוא רק לתרן דעת הירושלמי מתחלה דיסבד דאפילו מאירוסין יש לזוהר אם דעתו לעשות סעודה : * מפני כבוד השבת שיכנס וכו' . ובשמ"ג מ"ד דאין הטעם משום לתיאבון אלא דעיקר הטעם הוא מפני שמונח בזה כבוד שנת שעושה ע"ש שזה בזה לימי השבת : * או פה"ב . וה"ה בסיום מסכתא : * מותר . עיין במ"א שהביא בשם הלבוש דאם אשכח לקיים

נוהרין בזה אגודה מ"א : (ג) אירוסין . וה"ה סעודת נשואין ב"ה . ול"ע דכס"י תמ"ד ס"ו כתב דסעודת אירוסין סעודת מצוה היא אפילו בע"פ כ"ש בע"ש דקיל טפי ועו"ק דכס"י תקמ"ו כתב דמותר לישא ערב הרגל ועו"ק כיון דאירס בע"ש ה"ל זמן סעודה בע"ש ובזוקה סי' למ"ד הביא הירושלמי הזה ונ"ל דה"פ אסור ליארס בע"ש הדא דאתמר סעודת אירוסין פי' אם אירס קודם לכן אסור לעשות בע"ש סעודת אירוסין אבל לארס מותר ר"ל מותר לארס בע"ש שמא יקדמנו אחר ואז מותר ג"כ לעשות סעודה מ"א ע"ש ועיין סי' תמ"ד ס"ז . ועיין תשובת חות יאיר סי' ע' מה נקרא

משנה ברורה

הלבוש ועיין בא"ר : (ה) שאינו וכו' . דעמידה בדרך (ח) אינו מקום בטוח מותר לו ליסע משם (ט) עד שיבוא למקום בטוח : (ו) כמה פרסאות . ומ"מ יזהר שלא יתאחר לבוא עד סמוך לערב וכ"ל בסק"ג : (ז) אסור לקבוע . ואיתא בגמרא דהיתה משפחה בירושלים שקבעה סעודתא בע"ש ונעקרה : (ח) בע"ש . וה"ה בעיו"ט דיו"ט נמי מלוה לענוג ולכבודו [פמ"ג] : (ט) סעודת אירוסין . פי' אם אירס קודם לכן אסור לעשות הסעודה בע"ש דחף דסעודת אירוסין היא מצוה מ"מ היה לו להקדימה אבל אם אירס בע"ש (י) מותר לעשות הסעודה דכיון דאירוסין שריא בע"ש משום שלא יקדמנה אחר ממילא שרי הסעודה לזה ג"כ וחשובה כמו סעודת מילה ופדיון הבן שזמנה קבוע . וכן אם היו (יא) הנשואין בע"ש מותר לעשות הסעודה ג"כ (יב) ומ"מ לכתחלה טוב ונכון אם אפשר לדחות הסעודה למחר או יום אחר אפילו באירס בע"ש . ודע דכ"ז בסעודת אירוסין אכל בסעודה שעושין בשידוכין שלכו לא הוי סעודת מצוה כ"כ בפמ"ג בסיומן תמ"ד ולפ"ז אין לעשותה בע"ש אפילו אם נגמר השידוך באותו יום ומה שנהגין לאכול מימי מרקחת בשעת כתיבת התנאים (יג) לא מקרי סעודה : (י) כבוד השבת . ויש שכתבו הטעם (יד) שמתוך ערדת הסעודה לא יתעסקו בלרכי שבת : (יא) שיכנס לשבת וכו' . שאף שאוכלה בבוקר כיון שהוא מרבה בסעודתו שלא כרגילותו שוב לא יאכל כלילה לתיאבון : (יב) ברית מילה . אפילו (טו) אם אינה בשמיני ללידתו כגון שהיה חולה בשמיני ונדחית מ"מ מקרי זמנה קבוע לכל שעתא ושעתא זמניה הוא דאסור להניחו ערל אפילו יום אחד (טז) וכן בפדיון הבן אפילו עבר זמנו מ"מ כיון שפן הדין אפילו אחר ל' יום כל שעתא ושעתא רמיא חיובא עליה לפדותו ממילא מותר לעשות ג"כ הסעודה : (יג) מותר . דהיא ג"כ סעודת מצוה ואין לדחותה מפני סעודת שבת (יז) ומ"מ לכתחלה מצוה להקדימה בשחרית משום כבוד שבת וכמו שמבואר בסיומן תרל"ה ס"ב לענין סעודת פורים ע"ש (יח) וכדיעבד יכול לעשותה אפילו ממנחה ולמעלה : (יד) ולאכול שמונח בזה כבוד שנת שעושה ע"ש שזה בזה לימי השבת : * או פה"ב . וה"ה בסיום מסכתא : * מותר . עיין במ"א שהביא בשם הלבוש דאם אשכח לקיים

שער הציון

(ח) כ"י : (ט) כן משמע בב"י וכן מוכח בספר עו"ש ועיין בב"ה כמה שכתבנו בשם א"ר דמ"ד להקל במוליד מוזנותו עמו : (י) מ"א והגר"א ופ"א : (יא) דחף דהירושלמי אסור משום שאין שייך בזה שלא יקדמנה אחר שכבר נתקדשה מ"מ הלא הבבלי חולק ע"ז וק"ל בבבלי כן משמע מהמ"א וכן איתא בבבלי הגר"א להקל ובפרט בזמנינו שהמנהג לקדש בשעת הנשואין לכ"ע שרי דלא גריע מסעודת אירוסין וכמ"כ בא"א סי' תמ"ד ומה שכ' כגון שהיו הנשואין בע"ש הוא פשוט וכן מוכח בפמ"ג : (יב) כי הא"ר מחמיר בזה אם אפשר ע"ש ועוד לכתחלה לחוש לדבריו : (יג) מ"א כס"י תקנ"א סק"י וה"ה לענינו : (יד) מ"א בשם ר"ת : (טו) מ"א : (טז) ג"א בשם כמה פוסקים דלא כמ"א : (יז) אף דבב"ת שהובא במ"א מזכר דמלוה להשתחלה קודם ששם עשירית לאו דוקא הוא דלא עדיפא סעודה זו מסעודת פורים וכמ"ש וכ"כ בת"א : (יח) ג"ת :

